

ΟΟΣΑ, Μέτρηση των κυβερνητικών δράσεων για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής, COP27 OECD Virtual Pavilion

ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ

Υπουργείο Τουρισμού

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΡΕΥΝΑΣ | ΤΜΗΜΑ ΜΕΛΕΤΩΝ ΚΑΙ ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗΣ

Μέτρηση των κυβερνητικών δράσεων για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής / Measuring Governments' climate action

Πότε

15 Νοεμβρίου 2022

Φορέας υλοποίησης

ΟΟΣΑ

Πού

Διαδικτυακά, μέρος του COP27 OECD Virtual Pavilion

Σκοπός εκδήλωσης

Παρουσίαση του νέου **Πλαισίου Μέτρησης Δράσεων και Πολιτικών για την Αντιμετώπιση της Κλιματικής Αλλαγής (Climate Actions and Policies Measurement Framework - πλαίσιο CAPMF)**. Το πλαίσιο αφορά σε όλους τους τομείς πολιτικής.

Βασικές ενότητες

Παρουσίαση του πλαισίου CAPMF και παρεμβάσεις δημόσιων και ιδιωτικών φορέων αναφορικά με τις προκλήσεις που εγείρονται κατά την μέτρηση και την αξιολόγηση δημοσίων πολιτικών.

Ποιοι συμμετείχαν

Εκπρόσωποι της Διεύθυνσης Περιβάλλοντος του ΟΟΣΑ καθώς και κυβερνητικών και ιδιωτικών φορέων επιφορτισμένων με την μέτρηση και την αξιολόγηση πολιτικών και δράσεων σχετικά με την κλιματική αλλαγή.

Γενικότερο πλαίσιο

Μέτρηση και αξιολόγηση της κυβερνητικής δράσης

Βασικά συμπεράσματα

Το νέο πλαίσιο θα καταστήσει ευκολότερη την πολιτική εφαρμογή και αξιολόγηση των μέτρων για την κλιματική αλλαγή, την εύρεση των βέλτιστων μειγμάτων πολιτικής, καθώς και την αποτύπωση των κοινωνικών και οικονομικών επιπτώσεών τους.

Σχετικό link

<https://www.oecd-events.org/cop27/session/5c27a66c-e54a-ed11-819a-000d3a45c4a7>

Εισαγωγή

Βασικό στόχο της συγκεκριμένης συνεδρίας αποτελεί η παρουσίαση του νέου **Πλαισίου Μέτρησης Δράσεων και Πολιτικών για την Αντιμετώπιση της Κλιματικής Αλλαγής (Climate Actions and Policies Measurement Framework - πλαίσιο CAPMF)**¹, του ΟΟΣΑ.

Δεδομένης της επιτακτικής ανάγκης για την παροχή τεκμηριωμένων κατευθυντήριων γραμμών και οδηγιών προς φορείς και αρχές αρμόδιες για την χάραξη της περιβαλλοντικής πολιτικής, καθώς και των σημαντικών κενών που διαπιστώνονται σε επίπεδο παρακολούθησης κρατικών περιβαλλοντικών δράσεων και πολιτικών, κρίθηκε ως απαραίτητη από τον ΟΟΣΑ η δημιουργία μιας **ολοκληρωμένης και εναρμονισμένης βάσης δεδομένων** στην οποία θα αποτυπώνεται το σύνολο των εφαρμοζόμενων πολιτικών και θα καθίσταται δυνατός ο εντοπισμός των τομέων πολιτικής στους οποίους οι περιβαλλοντικές δράσεις είναι ελλιπείς ή αυτές δεν εφαρμόζονται με την αρμόζουσα αυστηρότητα.

Η εν λόγω προσπάθεια εγγράφεται στα πλαίσια του **Διεθνούς Προγράμματος για την κλιματική δράση (International Programme for Action on Climate-IPAC)** του ΟΟΣΑ, βασικό εργαλείο του οποίου αποτελεί ο **Climate Action Dashboard**², ο οποίος παρέχει τη δυνατότητα παρακολούθησης σε επίπεδο χώρας πολυάριθμων μεγεθών που σχετίζονται με την κλιματική αλλαγή (π.χ. επίπεδο και πορεία των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, μεταβολή της ετήσιας θερμοκρασίας, εξέλιξη των εφαρμοζόμενων πολιτικών κ.α.), αλλά και τη δυνατότητα σύγκρισης με άλλες χώρες.

Στη συνεδρία συμμετείχαν οι:

- Daniel Nachtigall, οικονομολόγος της Διεύθυνσης Περιβάλλοντος του ΟΟΣΑ.
- Luisa Lutz, data analyst της Διεύθυνσης Περιβάλλοντος του ΟΟΣΑ.
- Nathalie Girouard, επικεφαλής του τμήματος Περιβαλλοντικής απόδοσης και πληροφοριών της Διεύθυνσης Περιβάλλοντος και συντονίστρια της συνεδρίας.
- Sandra Granados, εκπρόσωπος του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Βιώσιμης Ανάπτυξης της Κολομβίας.
- Dr. Gerd Leipold, επικεφαλής της Οργάνωσης Climate Transparency.
- Catrina Godinho, εκπρόσωπος της Παγκόσμιας Τράπεζας.
- Dr Misato Sato, εκπρόσωπος του Κέντρου Κλιματικής Αλλαγής, Οικονομικών και Πολιτικής του London School of Economic

¹ Περισσότερες πληροφορίες είναι διαθέσιμες στους ακόλουθους συνδέσμους https://www.oecd-ilibrary.org/environment/the-climate-actions-and-policies-measurement-framework_2caa60ce-en και <https://www.oecd.org/env/IPAC-climate-actions-policies-brochure.pdf>

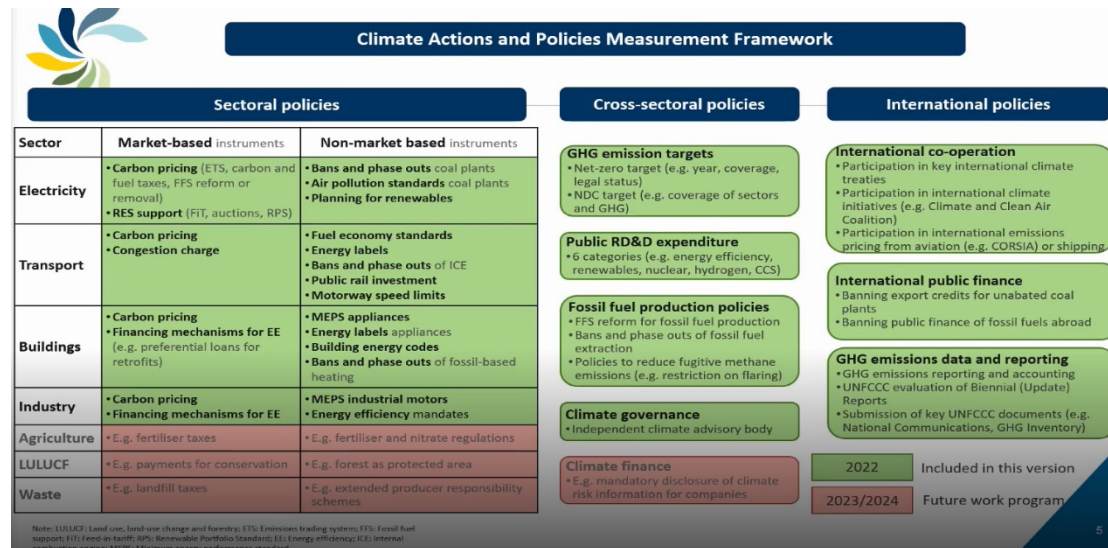
² Περισσότερες πληροφορίες για το Πρόγραμμα και τον Dashboard είναι διαθέσιμες στον ακόλουθο σύνδεσμο: <https://www.oecd.org/climate-action/ipac/>

1. Παρουσίαση του νέου Πλαισίου Μέτρησης Δράσεων και Πολιτικών για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής

Οι Daniel Nachtigall και Luisa Lutz προχώρησαν σε συνοπτική παρουσίαση του νέου Πλαισίου (CAPMF), το οποίο στοχεύει στα ακόλουθα:

- Στη μέτρηση της κυβερνητικής δράσης.
- Στον έλεγχο της προόδου και στην αξιολόγηση του βαθμού αυστηρότητας των πολιτικών.
- Στη δυνατότητα πραγματοποίησης στατιστικών και οικονομετρικών αναλύσεων για την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας των πολιτικών.

Μέχρι στιγμής έχουν συγκεντρωθεί **128 μεταβλητές σε 56 τομείς πολιτικής**, ενώ τα δεδομένα αφορούν την περίοδο 2000-2020. Το πλαίσιο αφορά **τομεακές πολιτικές** (ηλεκτρισμός, μεταφορές, κτίρια, βιομηχανία, γεωργία, απορρίμματα), **δια-τομεακές πολιτικές** (στόχοι εκπομπών, δαπάνες για E&A, πολιτικές περί καυσίμων, κλιματική διακυβέρνηση) και **διεθνείς πολιτικές** (διεθνής συνεργασία και αξιολόγηση). Τα δεδομένα αντλούνται από τις βάσεις δεδομένων του ΟΟΣΑ, τα κράτη μέλη και άλλους οργανισμούς. Στον παρακάτω πίνακα αποτυπώνονται οι πολιτικές που αξιολογούνται:



Πίνακας 1. Πολιτικές που περιλαμβάνονται στο Πλαίσιο Μέτρησης Δράσεων και Πολιτικών για την Αντιμετώπιση της Κλιματικής Αλλαγής (πλαίσιο CAPMF)

Μερικά γενικά συμπεράσματα που προκύπτουν από τα μέχρι στιγμής δεδομένα είναι τα εξής:

- Οι χώρες στο σύνολό τους κατά την περίοδο 2010-20 έχουν εντείνει την κλιματική δράση τους, αλλά υπάρχουν σημαντικά περιθώρια βελτίωσης.
- Παρουσιάζονται σημαντικές διαφοροποιήσεις, αλλά και μεταβολές σε βάθος χρόνου, όσον αφορά στον αριθμό των δράσεων και στο μείγμα δράσεων που έχει υιοθετήσει η κάθε χώρα (θέσπιση στόχων, αγορακεντρικά και μη αγορακεντρικά εργαλεία). Συνολικά καταγράφεται αύξηση της χρήσης αγορακεντρικών πολιτικών εργαλείων.
- Δεν υπάρχει μία προσέγγιση, η οποία να μπορεί να εφαρμοστεί στο σύνολο των χωρών (one-size-fits-all). Ορισμένες χώρες βασίζονται σε αγορακεντρικά εργαλεία πολιτικής (π.χ. τιμολόγηση των εκπομπών), ενώ άλλες προτιμούν μη αγορακεντρικά εργαλεία (π.χ. κατάργηση των ορυκτών καυσίμων). Οι διαφοροποιήσεις αντανakλούν πολυάριθμους παράγοντες, όπως τις νομικές παραδόσεις κάθε χώρας, τις περιβαλλοντικές της φιλοδοξίες, τους πολιτικούς περιορισμούς και τις κοινωνικές επιταγές.

Μέχρι στιγμής είναι διαθέσιμη εφαρμογή (app)³ στην οποία αποτυπώνεται ο αριθμός των υιοθετούμενων πολιτικών και η αυστηρότητά τους. Παρέχει δυνατότητες οπτικοποίησης και διαδραστικής χρήσης με την παρουσίαση των διαθέσιμων στοιχείων να χαρακτηρίζεται από δυναμικότητα. Η πλήρης εκδοχή της εφαρμογής και όλα τα δεδομένα που παρουσιάζονται σε αυτή θα είναι διαθέσιμα από το 2023.

2. Παρεμβάσεις εκπροσώπων κρατών και φορέων

Κατά το δεύτερο μέρος της συνεδρίας πραγματοποιήθηκαν παρεμβάσεις από εκπροσώπους κρατών και φορέων.

Αρχικά τον λόγο πήρε η **Sandra Granados**, εκπρόσωπος του **Υπουργείου Περιβάλλοντος και Βιώσιμης Ανάπτυξης της Κολομβίας**, η οποία αναφέρθηκε στην πρόοδο που έχει επιτευχθεί στη χώρα της αναφορικά με τη μείωση εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, καθώς και των μέτρων που έχουν υιοθετηθεί. Βασικό εργαλείο στην εν λόγω προσπάθεια αποτελεί ένας Κατάλογος στον οποίο αποτυπώνονται όλες οι σχετικές πολιτικές, τομεακές και δια-τομεακές δράσεις/μέτρα, που έχουν αναληφθεί. Σε ετήσια βάση πραγματοποιείται επικαιροποίηση του καταλόγου πολιτικών, καθώς

³ Η εφαρμογή είναι διαθέσιμη στον ακόλουθο σύνδεσμο: <https://oecd-main.shinyapps.io/climate-actions-and-policies/>

και των ίδιων των πολιτικών με βάση διαρκή αξιολόγηση της προόδου σε επίπεδο υλοποίησης.

Ακολουθεί συνοπτικός πίνακας με τα εφαρμοζόμενα μέτρα:



Πίνακας 2, Δράσεις που έχουν αναληφθεί από την κυβέρνηση της Κολομβίας με στόχο την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής

Παράλληλα έχει αναπτυχθεί ολοκληρωμένος Οδικός Χάρτης για τη μείωση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων με τους εννέα ακόλουθους γενικούς στόχους:

- Γνώση και διακυβέρνηση για περιβαλλοντικά ζητήματα
- Ολοκληρωμένη διαχείριση της βιοποικιλότητας
- Βιώσιμη παραγωγή και κατανάλωση
- Δίκαιη μετάβαση για το εργατικό δυναμικό
- Διαφοροποιημένο μείγμα ενέργειας
- Βιώσιμη ανάπτυξη της υπαίθρου ανάλογα με τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά κάθε περιφέρειας
- Βιώσιμες μεταφορές και υποδομές
- Ενιαίο πλαίσιο ανάπτυξης πόλεων και γύρω περιφερειών
- Αύξηση της προσαρμοστικότητας του πληθυσμού και του συστήματος υγείας

Ακολούθησε η παρέμβαση του **Gerd Leipold**, επικεφαλής της οργάνωσης Climate Transparency⁴, ο οποίος υποστήριξε πως είναι εξαιρετικά ελπιδοφόρο το γεγονός πως καταγράφεται πρόοδος στη υιοθέτηση απτών μέτρων και πως τα σχετικά δεδομένα είναι σε αρκετές περιπτώσεις δημοσίως διαθέσιμα. Επεσήμανε, εντούτοις, πως σε αρκετές περιπτώσεις οι πληροφορίες και τα δεδομένα που παρέχουν οι κυβερνήσεις δεν είναι πάντα αξιόπιστα και είναι απαραίτητο να **υπάρχουν τρίτοι φορείς και δρώντες από την κοινωνία των πολιτών**, όπως η Climate Transparency και ο Climate Action Tracker ⁵, καθώς και από τον **ακαδημαϊκό κόσμο και τον τύπο που θα λειτουργούν συμπληρωματικά και θα είναι σε θέση να πραγματοποιούν ανεξάρτητες αξιολογήσεις**.

Η **Katrina Godinho**, ειδικός σε θέματα κλιματικής αλλαγής της Παγκόσμιας Τράπεζας, παρουσίασε συνοπτικά τους τρόπους αξιοποίησης του πλαισίου CAPMF. Πιο συγκεκριμένα, το πλαίσιο CAMPF μπορεί να αξιοποιηθεί προκειμένου:

-
- Να καταστεί ευκολότερη η **πολιτική εφαρμογή** των μέτρων, καθώς και η ευρύτερη αποδοχή των σχετικών πολιτικών με στόχο την προώθηση βαθιά μετασχηματιστικής δράσης.
 - Να καταστεί δυνατή η οπτικοποίηση των τάσεων στην υιοθέτηση πολιτικών γεγονός που θα διευκολύνει τον **εντοπισμό των πλέον ενδεδειγμένων μειγμάτων πολιτικής**.
 - Να καταστεί δυνατή η πραγματοποίηση ex-post και ex-ante αξιολογήσεων με στόχο την αποτύπωση των **κοινωνικο-οικονομικών επιπτώσεων** των περιβαλλοντικών πολιτικών, οι οποίες μπορούν να επηρεάσουν σημαντικά την κοινωνική αποδοχή των εφαρμοζόμενων μέτρων.
-

Ο κύκλος των παρεμβάσεων ολοκληρώθηκε με την τοποθέτηση της Misato Sato, εκπροσώπου του Κέντρου Κλιματικής Αλλαγής, Οικονομικών και Πολιτικής του London School of Economic, η οποία υπογράμμισε τη σημασία της **αποτύπωσης της διάχυσης των αρνητικών επιπτώσεων των δράσεων που υιοθετούνται για την αντιμετώπιση της περιβαλλοντικής αλλαγής στο σύνολο της κοινωνίας και της οικονομίας και στις επιμέρους ομάδες**.

3. Τελικές σκέψεις και συμπεράσματα

Το νέο πλαίσιο αποσκοπεί στη διαμόρφωση ενός ολοκληρωμένου εργαλείου παρακολούθησης και αξιολόγησης των κυβερνητικών δράσεων, που έχουν αναληφθεί,

⁴ Περισσότερες πληροφορίες είναι διαθέσιμες στον ακόλουθο σύνδεσμο: <https://www.climate-transparency.org/>

⁵ Περισσότερες πληροφορίες για τους εν λόγω φορείς είναι διαθέσιμες στους παρακάτω συνδέσμους <https://ccpi.org/> και <https://climateactiontracker.org/>

με στόχο την αντιμετώπιση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής, με στόχο τόσο τον εντοπισμό των πλέον ενδεδειγμένων μειγμάτων πολιτικής, αλλά και της αποτύπωσης των κοινωνικών και οικονομικών επιπτώσεών τους στο σύνολο της κοινωνίας. Παράλληλα, υπογραμμίστηκε πως είναι ανάγκη και μία σειρά από άλλοι, ανεξάρτητοι δρώντες από την κοινωνία των πολιτών, τον ακαδημαϊκό κόσμο και τον τύπο, να ενεργούν παράλληλα και συμπληρωματικά, προς τα επίσημα κυβερνητικά και διεθνή πλαίσια, ενώ ιδιαίτερη έμφαση πρέπει να δοθεί στην καταγραφή των αρνητικών επιπτώσεων των υιοθετούμενων μέτρων για την κοινωνία και την οικονομία.